

U uvjerenju da će ideje Komenskog biti aktualne i poticajne i u stoljećima koja dolaze, skup je usvojio zaključke u obliku smjernica za preobrazbu i unaprjeđivanje odgoja i društvenih odnosa. Svi materijali su objavljeni u zborniku radova: *De rerum humanarum emendatione consultatio catholica a odkaz Jana Amosa Konenského pre tretie tisícročie*, Univerzita Komenského, Bratislava, 2001.

Ovaj informativni osvrt završavam zaključnim stavkom iz svoga referata *Odgojne vrijednosti i putokazi za treće tisućljeće*: J. A. Komenský je veličanstveni duh čovječanstva koji je i danas, 330 godina nakon smrti, vrlo aktualan i poticajan, a bit će to i u trećem tisućljeću. Njegovo učenje obilježava genijalno naslućivanje potreba i razvojnih intencija budućnosti. Gotovo proročki je, već u XVII. stoljeću, naznačio napredne pedagoške težnje nove epohe i široko trasirao cestu razvitka odgoja, školstva i znanosti o odgoju za buduća stoljeća pa i treće tisućljeće.

Ante Vukasović

OSAMDESETA OBLJETNICA PEDAGOŠKOG SEMINARA U BRATISLAVI

U Bratislavi, glavnom gradu Slovačke Republike, vrlo svečano je proslavljena 80. obljetnica osnivanja Pedagoškog seminara u sastavu tamošnjeg Filozofskog fakulteta Sveučilišta Jana Amosa Komenskog. Tim povodom je 22. i 23. rujna 2003. organiziran međunarodni znanstveni skup: Razvitak pedagogije kao nastavne i znanstvene discipline u Slovačkoj. Organizatori su bili Odsjek za pedagogiju kao sljedbenik Pedagoškog seminara, matični Filozofski fakultet i Sveučilište J. A. Komenskog. Sudjelovalo je oko stotinu pedagoških stručnjaka i znanstvenika iz Slovačke i prijateljskih zemalja s kojima surađuje Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Bratislavi. Brojnije skupine gostujućih pedagoga bile su iz Češke, Poljske i Hrvatske. Hrvatsku je zastupalo sedam predstavnika, uz pisca ovoga osvrta po tri kolegice iz Osijeka i Rijeke.

Na programu je bilo 66 referata, a razvrstani su u četiri šire postavljena tematska područja: 1) Tendencija razvitka pedagoških disciplina u procesu osposobljavanja nastavnika; 2) Pedagogija kao znanstvena disciplina, studijsko i praktično stručno područje; 3) Profesori Pedagoškog seminara i Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. A. Komenskog; 4) Suradnja Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Bratislavi s odgovarajućim slovačkim i inozemnim ustanovama.

Radilo se u plenumu i u tri sekcije. Plenarne sjednice bile su prvi dan na početku i drugi dan na završetku rada skupa. Na prvoj plenarnoj sjednici apsolvirano je otvaranje skupa, pozdravne riječi i uvodna izlaganja dekana Filozofskog fakulteta, docenta Ph. Dr. **Antuna Eliáša** i pročelnice Odsjeka za pedagogiju, docentice Ph. Dr. **Z. Badurikove** te tri glavna referata koje su imali profesori Odsjeka za pedagogiju iz Bratislave:

Prof. Ph. Dr. **Jozef Pšenák**: *Pedagoški seminar na Sveučilištu Komenskoga u kontekstu razvitka pedagoškog mišljenja u Slovačkoj*; Prof. Ph. Dr. **Štefan Švec**: *Potreba školskih pedagoga* i Prof. Ph. Dr. **Martin Žilínek**: *Humanizirajuća uloga moralnog odgoja*.

Na programu prve sekcije bilo je 25 referata iz prvog tematskog područja, u drugoj sekciji – 29 referata iz drugog područja, a u trećoj 9 referata iz trećeg i četvrtog tematskog područja. Bilo je vrlo aktualnih i zanimljivih tema. Postavljeno je mnogo pitanja i o njima se raspravljalo. Na završnoj plenarnoj sjednici podnijeta su izvješća o radu i prijedlozi sekcija te su prihvaćeni zaključci o potrebnoj suradnji i daljnjem unapređivanju stručne i znanstvene djelatnosti na razmatranim područjima.

Posebno cjeloviti i podrobno izloženi bili su plenarni referati. Prof. **Jozef Pšenák** je iz perspektive pojave i djelovanja Pedagoškoga seminara na Sveučilištu u Bratislavi dao pregled svekolikoga razvitka pedagogije u Slovačkoj na znanstvenoj, nastavno-stručnoj i odgojno-praktičnoj razini.

Prof. **Štefan Švec**, pišući o potrebi osposobljavanja posebnog profila školskih pedagoga podrobno je obrazložio ne samo potrebu, nego i organizaciju, način osposobljavanja i funkciju školskih pedagoga.

Prof. **Martin Žilínek**, referirajući o humanizirajućoj ulozi moralnog odgoja, izložio je pregled slovačkih nastojanja kojima je svrha duhovna obnova, moralna i odgojna preobrazba i jačanje odgojne funkcije škole. U sve razrede osnovnih i srednjih škola uveden je predmet: Moralni odgoj. Za njega se izrađuju i dorađuju programi i osposobljavaju kadrovi za njegovu uspješnu realizaciju.

Hrvatski predstavnici su imali četiri referata. Kolegice iz Osijeka i Rijeke u parovima po dvije referirale su u prvoj sekciji u kojoj se raspravljalo o tendencijama razvitka pedagoških disciplina u procesu osposobljavanja nastavnika. Na tom međunarodnom znanstvenom skupu, na kojem se raspravljalo o razvitku pedagogije u Slovačkoj kao nastavne i znanstvene discipline, ja sam svojim referatom: *Razvitak pedagogije kao nastavne i znanstvene discipline u Hrvatskoj*, u duhu tradicionalnoga hrvatsko-slovačkoga prijateljstva i usporedbe radi, naznačio osnovne smjernice i podatke o razvitku pedagogijske znanosti i pedagoškog osposobljavanja nastavnika i pedagoga u Hrvatskoj. U zborniku znanstvenog skupa tiskat će se na slovačkom jeziku, a u ovom svesku *Anala za povijest odgoja* objavljuje se na hrvatskom.

Ante Vukasović